

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Eduskunta

LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

23.4.2020

Dnro/Dnr

TRAFICOM/159198/03.03.01/2020

Viite/Referens

Asiantuntijalausuntopyyntöne 17.4.2020,
HE 41/2020 vp

Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle Euroopan unionin siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Virasto on osallistunut aktiivisesti lakimuutosten valmisteluun, ja näkemysemme on otettu huomioon jo valmisteluprosessin aikana. Siviili-ilmailun turvallisuutta koskeva ns. EASA-asetus (EU 2018/1139) sisältää kansallista liikkumavaraa lähinnä miehittämättömiin ilma-aluksiin, kevytilmailuun sekä valtion ilmailuun liittyvän sääntelyn osalta. Nämä osa-alueet on hallituksen esityksessä asianmukaisesti katettu.

Ehdotettujen lakimuutosten mukaan Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi jatkossa miehittämättömien ilma-alusten markkinavalvonnasta, mikä olisi virastolle uusi tehtävä. Virasto kuitenkin hoitaa jo nykyisellään erilaisia tehtäviä muun muassa huviveneiden ja radiotaajuuksien markkinavalvonnassa, joten katsomme tehtävän soveltuvan virastolle ja sillä on tähän tarvittavaa asiantuntemusta. Myös miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien radiolaittekomponenttien valvonnasta vastaa jo nyt Liikenne- ja viestintävirasto, mutta EU-sääntelyn perusteella markkinavalvonta laajenee kattamaan myös laitteiden muut osat ja ominaisuudet. Liikenne- ja viestintäviraston henkilöressurssien tarve kasvaisi uuden markkinavalvontatehtävän vuoksi noin 2,5 henkilötyövuodella.

Myös miehittämättömän ilmailun kieltävien, sitä rajoittavien tai sen laajemmin mahdollistavien ns. UAS-ilmatilavyöhykkeiden perustaminen päätöksillä ja määräyksillä lisäisi jossain määrin Liikenne- ja viestintäviraston työmäärää etenkin alkuvaiheessa. Koska virasto osallistuu jo nyt valtioneuvoston asetuksella perustettavien kielto- ja rajoitusalueiden valmisteluun ja perustaa itse päätöksellään lyhytaikaisia alueita, tehtävän laajentaminen EU-sääntelyn mukaisesti erillisiin miehittämättömän ilmailun vyöhykkeisiin on kuitenkin luontevaa. Tehtävästä on viraston arvion mukaan mahdollista suoritua nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Ilmailulain ja liikenteen palveluista annetun lain muutoksilla otettaisiin käyttöön EASA-asetuksen sallima kevytilmailun poikkeusmahdollisuus, jolla kansallisen sääntelyn piiriin voidaan ottaa nykyistä painavampia harrasteilmailuun käytettäviä ilma-aluksia. Käytännössä tämä tarkoittaisi ultrakevyiden ilma-alusten painorajan korotusta. Tarve painorajan korotukselle perustuu siihen, että ultrakevyiden lentokoneiden nykyiset painorajat eivät ole täysin huomioineet

tekniikan kehitystä ja nelitahtimoottorien yleistymistä. Painorajoista käytiin EASA-asetuksen valmisteluvaiheessa laajaa keskustelua, ja päädyttiin kompromissiin, joka sallii kansallisen harkinnan käyttämisen. Suomessa ultrakevyitä ilma-aluksia on käytössä, ja lentoturvallisuuden näkökulmasta virasto pitää perusteltuna, että painorajoja nostetaan. Liian alhaiset painorajat ovat aiheuttaneet vaikeuksia esimerkiksi koulutustilanteissa, jolloin koneessa on oltava kaksi henkilöä. Painorajojen vuoksi myös koneen polttoainemäärästä on voitu joutua tinkimään. Alhaiset painorajat ovat näin ollen voineet helposti johtaa koneen lentämiseen ylipainoisena tai liian pienellä polttoainemäärällä, joten muutoksella olisi myönteinen vaikutus turvallisuuteen ja harrasteilmailun turvallisuuskulttuuriin. Muutoksen myötä myös koneiden rakennetta ja lentäjien suojauksia voitaisiin vahvistaa uusilla painoa lisäävillä turvavarusteilla. Ilmailuharrastajille ultrakevyiden ilma-alusten painorajojen nosto olisi merkittävä positiivinen muutos, jonka voidaan odottaa lisäävän kevytilmailun harrastus- ja urheilutoimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hallituksen esitystä asianmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Jari Pöntinen
johtaja

Leila Iikkanen
lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 23.4.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficom:n kirjaamosta.

Pöntinen Jari
Johtaja

Iikkanen Leila
Lakimies